

סכין עליידי ערבים שארבו לו ליד גשר שלוש בתליאביב. כשנפצע נאלץ להפסיק את השמירה עצמה והפך מזכיר אגודת-השומרים.

כשנשא לאשה את ברוריה לפני 35 שנה, נערכו הנישואים פעמיים: פעם ברבנות, ויומיים אחרי כן בטקס בדווי. הימים היו ימי ועדת החקירה הבין לאומית, שמונתה עליידי האו"ם לחקור את מערכת-היחסים בין היהודים והערבים לפני תום המנדט הבריטי. הסוכנות רצתה להרשים את החוקרים וערכה את הטקס, כדי להוכיח לוועדה כי בין היהודים והערבים מתקיימים יחסים טובים.

הכינו כרה גדולה עם שמונה כבשים טבוחים, במקום שבו שוכן היום כפר-הנוער הדסים. שם, בטקס בדווי אותנטי, נערכה לעיני הוועדה הגירסה השניה לחתונת אליהו וברוריה נאווי.

שתי עצות ליתום

את השפה הערבית והאווריה המיורחית ספג נאווי בבית הוריו. אביו, יליד עיראק, גר בעיר העתיקה בירושלים והתפרנס מחנות אריגים ברחוב היהודים. שם גר עם

היה גבר גאה, שהלך כל חייו בתלבושות ערביות וחינך את ילדיו להופעה מסודרת ומכובדת. כדי שלעולם לא יבושו, גם כשמעבם הכלכלי היה ירוד.

אבא וצבא אביה של ברוריה (ראשון משמאל) היה קצין בצבאו של הקיסר וילהלם השני, ואילו אביו של נאווי

בבחירות הקודמות ניסתה ברוריה להניא את נאווי מלרוץ שוב לראשות העיריה. "נמאס לי לעשות שמיניות, כדי לגמור את החודש. רציתי פעם שיהיה לנו גם כסף", היא טוענת. ברוריה באה ממישפחה מסורתית. היא שומרת מיצוות, אם כי בשבת אינה מתנגדת לנסוע לטיולים. היא נוטה להתלבש בשמרנות, מתוך עיקרון. פקידה שכאה בכגד שקוף לעבודה, באה כדי להתעסק עם הבוס, אומרת ברוריה.

לנאווי בן ה-62 חברים מעטים, אולי חמישה או שישה מהחיים הפוליטיים, ומלבדם כ-30 איש. הנקראים הוותיקן של באר-שבע. זהו דור המייסדים שאליהם מרגיש נאווי שייכות וקשר. הוא גאה בתיכנון העיר, שזכה כפרס ריינולדס הבין-לאומי לאדריכלות ערים. אין עוד עיר בארץ, שיש בה מערכת-כבישים כזאת. אפשר לעבור מקצה העיר לקצה השני בחמש דקות. לחול הוא נוסע פעמיים בשנה, בדרך-כלל לכינוסים בין-לאומיים.

לפני הבחירות צילצלו ליו"ר ועדת הבחירות בחצות הלילה והודיעו, כי אליהו נאווי אושפו כשל התקף-לב. אך נאווי, הנוהג לרוץ עם כלבו שישו קילומטרים ברחובות העיר, אינו מתרגש מכך, ובחיוך הוא מצטט מרב

במצריים. מה אני אעשה שם חוץ מלגרש זבובים? אומרת ברוריה. היא מספרת שאימו של נאווי חינכה אותו להיות נסיך. בתמונה מימין: השניים לפני 35 שנה. בטקס הנישואים. משמאל: בביתם, כשברקע תמונה היסטורית של הכרות הקמת העיר באר-שבע.

ברית עיראקית-גרמנית הוא לא רוצה לשנות אותי, אך מפריע לו שאני בוטה. לא רציתי להיות אשתו של שגריר

אברהם שפירא, השומר העברי הראשון. "אני בחיי לא הרגתי ולא נהרגתי".

ערבי עם השייח' מוחמד עלי אל-עצברי, ראש-עיריית חברון שנפטר. שאותו העריץ.

זה סמוך למאורעות של ואדיסאלב. או נבחר נאווי לראשות העיריה. מספר נאווי, "כשהייתי נער, אחרי שהייתי תלמיד מצטיין בעממי, נשלחתי ללמוד בסמינר דתי למורים. היועץ הפרגוני היה ר"ר אנוך, כמחאה. שאני לא מתאים, מפני שאני לא מספיק אינטליגנטי, וסילק אותי מהסמינר. שנים סבלתי מכך. חמש שנים סירבתי לקחת ביד ספר, כמחאה. אחרי שנים פגשתי ברחוב, בלכתי עם ברוריה, את ר"ר אנוך. הוא זכר אותי והתעניין כמה אני עוסק. השבתי לו שאני מנהל מוסך. הוא זרח מאושר. הייתי אז שופט צבאי, ונשיא בית-דין משפט".

ברוריה, ילירת חבל הסאר, שאביה היה קצין בצבא גרמניה כמילחמת העולם הראשונה. גם היא למדה בסמינר. לדבריה אליהו נאווי לא השתנה מאז אותם הימים. הוא לא טיפוס נמרץ, אלא שקול ומתון, אינו שולף מהמתון ויורה, כהגדרתה. אך הוא טיפוס אינטלקטואלי, שבגיל 17 כבר עבד למחיתו ותמך באמו.

48 שעות אחרי שהכירו בשדרות רוטשילד באספת-בחירות, החליטו להינשא. בהתחלה גרו ברחוב וולפסון בתליאביב, בדירת שלוש הדורים עם עוד שתי מישפחות. השירותים היו משותפים לכלום. מכיוון שלא הירשו לברוריה להיכנס למיטבח המשותף, כישלה בחדר. במשך השנים נולדו להם שלוש בנות, כיום כולן נשואות.

לקונצרטים היא הולכת לבד. הוא מצטרף לפעמים, בעיקר כשמופיעה ידירתו פנינה ולצמן, אבל רק לסוף, כדי ללחוץ את ידה. אבל לאט לאט התרגל גם הוא לצליל האירופאי. הוא גם הקים את התיזמורת הסימפונית של באר-שבע, שקצרה שכתים רבים. אשתו טוענת שהניגוד שבין התרבות המיורחית שלו והתרבות המערבית שלה דווקא יוצר השלמה. אך בשעת ריתחה קורה שנשכחים המיזוג והתרבות ואז, אומרת ברוריה, צריך לתפוס ממנו מרחק. "הוא אדם נוח, אבל כעסן נוראי".

אליהו גנטלמן לא רגיל, מספרת ברוריה, אך בנוסח מיורחית. תמיד ינהג בארבות ובסבלנות וישמח לארחה. אבל לדייק הוא לא יודע. אני דייקנית וקפדנית. לכשל גם אינו יודע, וכשהינן פעם ארוחת-בוקר, זה היה עם 500 צלחות ובלגן לא נורמלי. אמו חינכה אותו להיות נסיך. לאכול הוא אוהב. לצד גבינות צרפתיות מסריחות, אוכל מיורחית, אירופאי וסיני". אליהו אינו מקבל את התואר ג'נטלמן. הג'נטלמן הוא כינוי לאנגלי האריכו והמנומס, ואילו הוא בן-המיורחית, וכבד-המיורחית הוא מתייחס לאנשים. עוד מכית אבא הוא נושא את האהבה למקורות ולחוכמת היהדות. בכל יום הוא מעיין בתנ"ך ובתלמוד, שמהם אינו חדל לצטט.

יש רמיוזמה בינו ובין יצחק נבון, שיחותיהם מתנהלות תמיד בערבית.

"אמרו שאני אלכוהוליסט ונרקומן. חשבתי שהפעם יגידו שאני סוטה'מין!"

הוא מאוכזב, כמוכן, מהתוצאות. הוא טוען שהאחוז הנמוך של המצביעים — 48 — היה בערוכיו, מה עוד שיותר מ-10 אחוז של קולות נפסלו כגלל סיבות טכניות.

לא יורה מהמותן ל באר-שבע הגיע נאווי, כדי לכי הן כשופט. ארבע שנים כשופט שלום ושנתיים כשופט-מחוזי ומני. היה